

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR-4101-004-03/2014
P/14/124

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/14/124 – Skuteczność przyjętych procedur i podejmowanych działań w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia w Polsce afrykańskiego pomoru świń

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Kontroler Juliusz Rzeszotarski główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 91269 z dnia 12 września 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Agencja Rynku Rolnego, ul. Nowy Świat 6/12, 00-400 Warszawa

Kierownik jednostki kontrolowanej Radosław Szatkowski – Prezes Agencji Rynku Rolnego

(dowód: akta kontroli str. 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ realizację przez Agencję Rynku Rolnego² pomocy finansowej przyznanej producentom świń w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny w Polsce³ w związku z wystąpieniem na obszarze Polski afrykańskiego pomoru świń.

Uzasadnienie oceny ogólnej Ocena ta została sformułowana na podstawie, wyników kontroli w zakresie przygotowania i realizacji Mechanizmu wsparcia w tym:

- opracowania warunków udzielania pomocy oraz stosownych procedur,
- wykorzystania środków finansowych,
- organizacji oraz funkcjonowania systemu kontroli i nadzoru.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Zwaną dalej ARR lub Agencją.

³ Zwana dalej Mechanizmem wsparcia.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowania do realizacji obsługi Mechanizmu wsparcia przez ARR

Opis stanu
faktycznego

Komisja Europejska (KE) w związku z wystąpieniem w Polsce afrykańskiego pomoru świń (ASF⁴) u dzików, decyzją wykonawczą nr 2014/100/UE z dnia 18 lutego 2014 r. dotyczącą niektórych tymczasowych środków ochronnych w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w Polsce⁵ ustanowiła w Polsce obszar zakazony. Obszar ten obejmował łącznie 10 powiatów⁶ w trzech województwach: lubelskim, mazowieckim i podlaskim. Decyzją wykonawczą KE nr 2014/178/UE z dnia 27 marca 2014 r.⁷ obszar ten został ograniczony do czterech powiatów w województwie podlaskim.

W dniu 29 marca 2014 r. zostało opublikowane rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 324/2014 z dnia 28 marca 2014 r. przyjmujące nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny w Polsce⁸. Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 4 kwietnia 2014 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny⁹, powierzyła ARR realizację zadań związanych z ustanowieniem nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny.

Agencja realizowała zadania związane z udzieleniem pomocy poprzez wypłatę pomocy finansowej producentom rolnym, którzy byli posiadaczami świń¹⁰ i ponieśli straty gospodarcze wynikające z wprowadzenia na terenie Polski środków ochronnych na obszarach objętych ograniczeniami¹¹. Pomoc¹² była udzielana w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez dyrektora oddziału terenowego

⁴ African swine fever.

⁵ Dz. U. UE L nr 50 z 20 lutego 2014 r., s. 35 – wygasła z dniem 14 marca 2014 r.

⁶ Decyzją wykonawczą KE z dnia 12 marca 2014 r. nr 2014/134/UE (Dz. U. UE L nr 74 z 14 marca 2014 r., s. 63) dotyczącą niektórych środków ochronnych w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w Polsce, obszar zakazony w stosunku do decyzji z 18 lutego 2014 r. został powiększony o jeden powiat w woj. lubelskim. W odniesieniu do gospodarstw, które znajdowały się na obszarze objętym ograniczeniami na mocy decyzji nr 2014/100/UE i nr 2014/134/UE do objęcia pomocą kwalifikowały się zwierzęta dostarczone do rzeźni w okresie 26 lutego-30 marca 2014 r. W odniesieniu do gospodarstw, które znajdowały się na obszarze objętym ograniczeniami ustanowionym wyłącznie na mocy decyzji 2014/134/UE do objęcia pomocą kwalifikowały się zwierzęta dostarczone do rzeźni w okresie 13 marca-30 marca 2014 r.

⁷ Decyzja wykonawcza Komisji nr 2014/178/UE z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich (Dz. U. UE L nr 95 z 29 marca 2014 r., s. 47 ze zm.). W odniesieniu do gospodarstw, które znajdowały się na obszarze objętym ograniczeniami na mocy decyzji nr 2014/178/UE do objęcia pomocą kwalifikowały się zwierzęta dostarczone do rzeźni w okresie 31 marca-25 maja 2014 r.

⁸ Zwany dalej rozporządzeniem nr 324/2014, Dz. U. UE L nr 95 z 29 marca 2014 r., s. 24 ze zm. Projekt tego rozporządzenia uzyskał pozytywną opinię państw członkowskich i na jego podstawie Dział Interwencji Biura Produktów Zwierzęcych przygotowywał projekt dokumentu: „Warunki udzielania pomocy finansowej w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny” oraz projekt Księgi Procedur – „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny”. Powyższe projekty zostały przesłane do jednostek organizacyjnych ARR (Biuro Audytu Wewnętrznego, Biuro Kontroli Technicznych, Biuro Finansowo-Księgowe, oddziały terenowe ARR (OT ARR).w celu zaopiniowania ich i wniesienia ewentualnych uwag.

⁹ Zwany dalej rozporządzeniem z dnia 4 kwietnia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 460).

¹⁰ Zwanymi dalej producentami świń.

¹¹ Obszar ten został ustanowiony w załączniku do decyzji wykonawczej KE nr 2014/100/UE z dnia 18 lutego 2014 r., w załączniku do decyzji wykonawczej KE nr 2014/134/UE z dnia 12 marca 2014 r. oraz w części II pkt 2 załącznika do decyzji wykonawczej KE nr 2014/178/UE z dnia 27 marca 2014 r.

¹² Pomoc została wyrażona jako kwota 35,7 euro za 100 kg masy tuszy zarejestrowanej dla dostarczanych zwierząt.

Agencji właściwego ze względu na miejsce siedziby stada, z którego pochodzą świny, do których przysługuje pomoc.

W Agencji opracowano warunki udzielenia pomocy oraz procedury dotyczące wspierania rynku wieprzowiny, na podstawie rozporządzenia nr 324 oraz krajowego rozporządzenia z dnia 4 kwietnia 2014 r., które wprowadzono:

- zarządzeniem Prezesa ARR nr 35/2014/Z z dnia 9 kwietnia 2014 r. – Warunki udzielania pomocy finansowej w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny. Za realizację ww. zarządzenia odpowiedzialni byli: Dyrektor Biura Produktów Zwierzęcych (BPZ) w Centrali ARR oraz dyrektorzy OT ARR;
- zarządzeniem Prezesa ARR nr 36/2014/KP z dnia 9 kwietnia 2014 r. – Księga Procedur „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny”, w której określono m.in. wzory dokumentów i zakres odpowiedzialności osób na poszczególnych etapach realizacji Mechanizmu wsparcia, sposób weryfikacji wniosku o udzielenie pomocy finansowej, wsparcia, przyznawania i wypłaty pomocy finansowej, monitorowania wykorzystania limitu wsparcia, sporządzania informacji, komunikatów i sprawozdania do Komisji Europejskiej (KE)¹³. Realizację ww. zarządzenia powierzono Dyrektorowi Biura Produktów Zwierzęcych.

Zarządzenia przekazano do jednostek organizacyjnych ARR oraz udostępniono w Intranecie ARR.

(dowód: akta kontroli str. 141-233, 249-323, 418-424)

W dniu 9 kwietnia 2014 r. Biuro Promocji Żywności uzyskało zgodę Zastępcy Prezesa ARR na zamieszczenie ogłoszeń w prasie lokalnej i na druk ulotek informacyjnych w celu poinformowania potencjalnych beneficjentów działania o dostępnych środkach. Jednocześnie Agencja rozpoczęła działania informacyjne poprzez zamieszczenie stosownych informacji na stronie internetowej ARR i konsultantów Telefonicznego Punktu Informacyjnego (TPI).

Na terenie województw mazowieckiego, lubelskiego i podlaskiego w prasie lokalnej oraz w prasie o zasięgu krajowym w okresie od 14 do 28 kwietnia 2014 r. ukazało się łącznie 18 ogłoszeń prasowych z informacjami dla producentów świń na obszarach objętych ograniczeniami.

Agencja przygotowała i przekazała do druku projekt ulotki informacyjnej pt. „Afrykański pomór świń – wsparcie dla producentów” (5000 egz.), które w dniu 14 kwietnia 2014 r. zostały dostarczone do OT ARR w Białymstoku, Lublinie,

¹³ Powyższe zarządzenia zostały zmienione:

Sprostowaniem z dnia 11 kwietnia 2014 r. do zarządzenia nr 35/2014/Z Prezesa ARR z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia warunków udzielania pomocy finansowej w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny; Zarządzeniem Prezesa ARR nr 52/2014/KP z dnia 9 maja 2014 r. (zmieniające Zarządzenie w sprawie wprowadzenia Księgi Procedur „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny”); Sprostowaniem z dnia 20 maja 2014 r. do zarządzenia nr 36/2014/KP Prezesa ARR z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia Księgi Procedur „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny”.

Warszawie oraz Centrali ARR¹⁴ w Warszawie. Materiały te zostały redystrybuowane do producentów świń głównie przez urzędy gmin, zakłady przetwórcze – ubojnie, powiatowych lekarzy weterynarii.

Na stronie internetowej ARR w dniu 9 kwietnia 2014 r., dla producentów świń, została uruchomiona specjalna zakładka z informacjami dotyczącymi ASF wraz z informacjami dla producentów świń, formularzami wniosków, aktami prawnymi.

Konsultanci TPI do końca czerwca 2014 r. przeprowadzili łącznie 73 rozmowy dotyczące nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny.

Informacje na bieżąco przekazywały także Sekcje Informacji i Promocji w trzech oddziałach terenowych ARR realizujące Mechanizm wsparcia, a także lokalne media oraz instytucje pracujące na rzecz rolników i producentów m.in. urzędy gmin, urzędy miast i gmin, starostwa powiatowe, ARiMR.

W okresie kwiecień-czerwiec 2014 r. w mediach w Polsce ukazały się ogółem 184 informacje o uruchomieniu nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny. Na działania informacyjne Agencja wydatkowała łącznie 35,5 tys. zł, w tym na zamieszczenie ogłoszeń prasowych 34,7 tys. zł

(dowód: akta kontroli str. 235-248)

Agencja na potrzeby obsługi Mechanizmu wsparcia przygotowała i wdrożyła w systemie Caps¹⁵ – aplikację „Wnw” jako narzędzie wspierające OT ARR w obsłudze mechanizmu.

Wdrożona aplikacja „Wnw” umożliwiała m.in. rejestrację wniosków, ich weryfikację, wprowadzenie merytorycznych danych, automatyczne przeliczanie – dla każdego wniosku – masy poszczególnych świń wyrażonej w wadze żywej na masę tusz, prowadzenie rejestru wprowadzonych wniosków, generowanie bezpośrednio z aplikacji pism do beneficjentów, generowanie decyzji i ich wydruk bezpośrednio z aplikacji, prowadzenie rejestru wystawionych decyzji, automatyczne tworzenie dla zatwierdzonych decyzji dowodów księgowych oraz przesyłanie ich do systemu finansowo – księgowego.

Pracownicy OT ARR posiadali dostęp merytoryczny do aplikacji, natomiast pracownicy Biura Produktów Zwierzęcych w Centrali posiadali uprawnienia do podglądu wszystkich elementów aplikacji „Wnw”, tj. wniosków, decyzji oraz płatności. W aplikacji, dla wszystkich etapów procesu, zaimplementowany został mechanizm „czterech oczu”, tj. jeden użytkownik nie mógł dokonać dwóch kolejnych zmian stanów wniosków i decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 253-255)

¹⁴ Do OT ARR w Białymstoku, OT ARR w Lublinie oraz OT ARR w Warszawie dostarczono odpowiednio 2500 egz., 1000 egz. i 1000 egz. Ulotek. Na potrzeby Centrali ARR przeznaczono 500 egz. ulotek.

¹⁵ Common agricultural policy system – system informatyczny ARR wykorzystywany przez biura merytoryczne Centrali ARR oraz OT ARR do obsługi Wspólnej Polityki Rolnej (rejestracja wniosków, generowanie decyzji, tworzenie baz danych itp.).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 324, w okresie od 9 kwietnia do 4 czerwca 2014 r. ARR przesyłała do KE, w każdą środę za poprzedni tydzień, informacje (meldunki) dotyczące liczby loch i pozostałych świń dostarczonych do uboju w danym tygodniu oraz łącznej masy uzyskanych z nich tusz, jak również szacowanych z tego tytułu kosztów finansowych. Komisji Europejskiej przekazano łącznie dziewięć meldunków. Pierwsza wysłana informacja obejmowała dane za okres 26 lutego – 6 kwietnia 2014 r. Sprawozdanie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia nr 324/2014 ARR przekazała do KE w dniu 30 czerwca 2014 r. Księga Procedur „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny” nie nakładała obowiązków sprawozdawczych na oddziały terenowe Agencji.

(dowód: akta kontroli str. 255-256, 419, 427-476)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Opis czynnika

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

2. Wykorzystania środków Mechanizmu wsparcia oraz efekty jego realizacji

Opis stanu
faktycznego

Agencja Rynku Rolnego na etapie sporządzania planu finansowego ARR na 2014 r. zaplanowała wydatki związane z finansowaniem środków wyjątkowych¹⁶ w ramach prefinansowania i współfinansowania z budżetu państwa (po 50%) w łącznej wysokości 106.664 tys. zł.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na realizację wspólnej polityki rolnej przyznało ARR limity wydatków z dotacji celowej w wysokości 50% zgłoszonych prognoz wydatków na 2014 r. w części 35, z przeznaczeniem na krajową część płatności realizowanych w ramach filaru I WPR w kwocie 57.126 tys. zł, w tym 26.666 tys. zł z przeznaczeniem na Zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku – choroby zwierząt i utrata zaufania konsumentów oraz kwotę 202.563 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie filaru I WPR, w tym 79.998 tys. zł z przeznaczeniem na Zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku (z tego 26.666 tys. zł na choroby zwierząt i utratę zaufania konsumentów).

W ramach realizacji Mechanizmu wsparcia, w skali kraju, 1.341 producentów świń otrzymało pomoc finansową w łącznej wysokości 6.855,4 tys. zł¹⁷ (1.631,3 tys. euro) do 49.130 sztuk świń o masie tusz 4.569,4 ton (do 490 sztuk loch¹⁸ o masie tusz 49 ton oraz do 48.640 sztuk pozostałych świń¹⁹ o masie tusz 4.520,4 ton), z tego:

- OT ARR w Białymstoku przyznał pomoc finansową w łącznej kwocie 2.919,2 tys. zł (do 269 sztuk loch i do 20.776 sztuk pozostałych świń), dla 570 producentów świń, na podstawie 662 decyzji, w tym dwóch decyzji odwoławczych,

¹⁶ Zgodnie z art. 220 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. U. L 347 z dnia 20.12.2013 r., s. 671 ze zm.) w zakresie przyjęcia środków wsparcia dotyczące chorób zwierząt i utraty zaufania konsumentów spowodowanej zagrożeniami dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt lub zdrowia roślin, KE może przyjmować akty wykonawcze przyjmujące nadzwyczajne środki wsparcia rynku dotkniętego trudnościami (w tym rynku wieprzowiny).

¹⁷ Realizacja mechanizmu Nadzwyczajne środki wspierania ryku wieprzowiny finansowana była w ramach dotacji celowej w części 35 dział 500 rozdział 5002 paragraf 2007 – prefinansowanie EFRG wydatki budżetu środków europejskich) – przez Ministerstwo Finansów oraz w części 35 dział 500 rozdział 5002 paragraf 2009 – współfinansowanie (wydatki budżetu państwa) – przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

¹⁸ Kod CN 0103 92 11.

¹⁹ Kod CN 0103 92 19.

- OT ARR w Warszawie przyznał pomoc finansową w łącznej kwocie 1.509,7 tys. zł (do 134 sztuk loch i do 10.736 sztuk pozostałych świń), dla 377 producentów świń, na podstawie 377 decyzji,
- OT ARR w Lublinie przyznał pomoc finansową w łącznej kwocie 2.426,5 tys. zł (do 87 sztuk loch i do 17.128 sztuk pozostałych świń), dla 394 producentów świń, na podstawie 394 decyzji.

Pomoc została wypłacona terminowo i zgodnie z Księgą Procedur Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny, tj. w ciągu 21 dni od daty wydania decyzji, a ostatnia wypłata została dokonana w dniu 26 sierpnia 2014 r.²⁰ Wypłata z budżetu krajowego wyniosła 3.427,7 tys. zł, a z budżetu UE – EFRG²¹ 3.427,7 tys. zł²².

Według stanu na dzień 30 września 2014 r., nie wystąpiły przypadki zwrotu przez producentów świń przyznanej pomocy w ramach Mechanizmu wsparcia z tytułu nienależnie lub nadmiernie wypłaconej kwoty pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 5-136, 259, 324)

W drodze decyzji administracyjnych odmówiono przyznania pomocy producentom świń (po uwzględnieniu procedury odwoławczej), z uwagi na niespełnienie wymagań niezbędnych do jej udzielenia, do 594 sztuk świń, z tego:

- w drodze decyzji o odmowie przyznania pomocy (11 wniosków²³) nie przyznano pomocy producentom do 524 sztuk świń (do dwóch loch oraz do 522 pozostałych świń),
- w drodze decyzji o częściowym przyznaniu pomocy (31 wniosków²⁴) nie przyznano pomocy producentom do 70 sztuk świń (do 29 loch oraz do 41 pozostałych świń).

Ponadto pięć wniosków²⁵ dotyczących przyznania pomocy do 14 sztuk świń (do jednej lochy i do 13 pozostałych świń) zostało pozostawione bez rozpoznania²⁶. W stosunku do jednego wniosku (OT ARR w Białymstoku) dotyczącego przyznania pomocy do dziewięciu sztuk świń wydano postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania z powodu złożenia wniosku po terminie.

(dowód akta kontroli str. 422, 425-426, 573-576)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

Opinia rzeczowa

²⁰ Zgodnie z art. 3 ust. 5 rozporządzenia nr 324/2014, wydatki kwalifikowały się do finansowania przez UE pod warunkiem, że kwoty zostały wypłacone beneficjentom przez Polskę do 31 sierpnia 2014 r.

²¹ Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji.

²² Kwotę 3.427,7 tys. zł ARR wykazała w sprawozdaniu z dnia 16 września 2014 r. Miesięczne sprawozdanie z podziałem danych zgodnie z nomenklaturą budżetu wspólnot europejskich oraz według rodzaju wydatków i dochodów, przedstawiające dokonane płatności ze środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji – Tabela 104, za okres 16 października 2013 r. – 31 sierpnia 2014 r., zostało skierowane do Jednostki Koordynującej MRIRW.

²³ W tym: OT ARR w Białymstoku – 7 wniosków, OT ARR w Lublinie – 3 wnioski oraz OT ARR w Warszawie – 1 wniosek.

²⁴ W tym: OT ARR w Białymstoku – 17 wniosków, OT ARR w Lublinie – 11 wniosków oraz OT ARR w Warszawie – 3 wnioski.

²⁵ W tym: OT ARR w Lublinie – 4 wnioski oraz OT ARR w Białymstoku – 1 wniosek.

²⁶ Jak wynika z wyjaśnienia Dyrektora Biura Produktów Zwierzęcych ARR - 5 wniosków beneficjentów (1 w OT w Białymstoku i 4 w OT w Lublinie) nie spełniało wymogów ze względu na stwierdzone w nich braki i uchybienia formalno-prawne uniemożliwiające ich merytoryczne rozpatrzenie. Źródłowa dokumentacja dotycząca tych wniosków jest w posiadaniu OT ARR właściwych dla ich rozpoznania.

3. Organizacja oraz funkcjonowanie systemu kontroli i nadzoru nad realizacją Mechanizmu wsparcia

Opis stanu faktycznego

Nadzór merytoryczny nad realizacją Mechanizmu wsparcia był sprawowany przez kontrolę funkcjonalną realizowaną w szczególności przez Biuro Produktów Zwierzęcych oraz dyrektorów OT ARR uczestniczących w realizacji przedmiotowego procesu.

(dowód: akta kontroli str. 479-480)

Biuro Produktów Zwierzęcych prawidłowo monitorowało wykorzystanie przyznanego limitu pomocy²⁷ określonego w art. 3 ust. 4 rozporządzenia nr 324/2014. Dane dotyczące liczby złożonych wniosków, liczby zwierząt oraz łącznej masy tusz objętych złożonymi wnioskami, jak również łącznej masy tusz, do których przyznano pomoc uzyskiwano z systemu informatycznego lub bezpośrednio z OT ARR.

Zgodnie z § 2 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 kwietnia 2014 r. Inspekcja Weterynaryjna przekazywała co tydzień do ARR (począwszy od 2 kwietnia 2014 r.) informacje dotyczące liczby dostarczonych do uboju świń w okresie od 26 lutego do 25 maja 2014 r., pochodzących z obszaru objętego ograniczeniami oraz łącznej masy uzyskanych z nich tusz. Przekazywane przez Inspekcję informacje obejmowały wyłącznie świnię, które potencjalnie mogły być objęte wnioskami i do których mogła zostać przyznana pomoc

(dowód: akta kontroli str. 419-420, 422)

Zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. c i d rozporządzenia nr 324/2014, w celu zapewnienia wiarygodnych danych stanowiących podstawę do przyznania pomocy producentom świń, Agencja przeprowadziła kontrole na miejscu²⁸ we wszystkich 38 rzeźniach²⁹ uczestniczących w ramach Mechanizmu wsparcia. Kontrolom³⁰ poddano wszystkie dostawy świń i loch, które potencjalnie mogły zostać objęte wnioskami o pomoc.

Przeprowadzono łącznie 1.711 kontroli na miejscu, z których sporządzono raporty. Bezpośrednimi wykonawcami tych kontroli byli kontrolerzy Sekcji Kontroli Technicznych (SKT) OT ARR, którzy przeprowadzili je w okresie od 14 kwietnia do 13 czerwca 2014 r.

Dział Monitorowania Biura Kontroli Technicznych w ramach prowadzonego nadzoru przeprowadził w okresie 1 maja – 31 sierpnia 2014 r. sześć zadań monitorujących, w ramach których wykonano łącznie 23 kontrole wspólne oraz 29 kontroli powtórnych dla losowo wybranych raportów z kontroli w OT ARR w Białymstoku, Lublinie, Olsztynie, Poznaniu, Rzeszowie i Warszawie. Ponadto, z dokumentacji zamieszczonej w elektronicznych rejestrach kontroli, weryfikacji poddano 57 raportów, co stanowiło 3,3% wszystkich wykonanych kontroli. W wyniku działań monitorujących w przeprowadzonych kontrolach przez pracowników SKT nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 483-544)

²⁷ Łączna masa tusz wieprzowych, do których mogła zostać udzielona pomoc finansowa w ramach nadzwyczajnych środków wsparcia rynku, nie mogła przekroczyć maksymalnego całkowitego limitu pomocy wynoszącego 20.000 ton.

²⁸ Kontrole przeprowadzono w oparciu o Zasady przeprowadzania kontroli technicznych w ramach mechanizmu Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny Kontrola rzeźni w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny (KST_Wnw_1) z dnia 10 kwietnia 2014 r., które zostały zatwierdzone przez Dyrektora Biura Kontroli Technicznych ARR.

²⁹ Znajdujących się na terenie właściwości sześciu oddziałów terenowych ARR w Białymstoku, Warszawie, Lublinie, Poznaniu, Olsztynie i Rzeszowie.

³⁰ Podczas kontroli w rzeźni sprawdzane były w szczególności: dane producenta świń oraz numer stada, dane dotyczące dostaw świń do uboju w tym liczba świń dostarczona do rzeźni, łączna masa żywych świń, data i godzina załadunku i rozładunku, pozwolenia na przemieszczanie świń i świadectwa zdrowia dane dotyczące poszczególnych świń poddanych ubojowi w szczególności masa każdej sztuki oraz data uboju.

W związku z przygotowaniem projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny, Minister Finansów³¹ zwrócił się do Prezesa ARR o przeprowadzenie audytu wewnętrznego w celu zbadania procedur Agencji pod względem zabezpieczenia właściwego przestrzegania warunków określonych przepisami UE w zakresie nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny. W wyniku audytu przeprowadzonego przez Biuro Audytu Wewnętrznego ARR, stwierdzono³² że wymogi wynikające z przepisów unijnych i krajowych zostały prawidłowo zidentyfikowane oraz właściwie zaimplementowane w dokumentacji wewnętrznej ARR.

(dowód: akta kontroli str. 546, 551-571)

Komisja Europejska w dniach 19-21 maja 2014 r. przeprowadziła audyt, którego przedmiotem była kontrola zgodności rozliczeń na mocy art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005 i art. 52 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 oraz postępowanie wyjaśniające nr INT/2014/010/PL dotyczące nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny w Polsce (rozporządzenia UE nr 1308/2013 i nr 324/2014). W podsumowaniu³³ nie sformułowano zaleceń oraz korekt finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 546-550)

W ramach Mechanizmu wsparcia do Prezesa ARR wpłynęło sześć odwołań od decyzji wydanych przez Dyrektorów OT ARR. Pięć odwołań zostało rozpatrzonych odmownie, tj. utrzymano w mocy zaskarżone decyzje, a jedno odwołanie uznano za zasadne – uchylono w części zaskarżoną decyzję Dyrektora OT ARR w Białymstoku i przyznano należną kwotę pomocy.

Ponadto w 2014 r. do ARR wpłynęła jedna skarga, która dotyczyła formy przekazywania informacji o możliwości ubiegania się o uzyskanie wsparcia. Skargę uznano za bezzasadną.

(dowód: akta kontroli str. 325-360, 362-415, 480-481)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wobec nie stwierdzenia nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

³¹ Pismo Ministra Finansów z dnia 28 marca 2014 r. znak RR3/4136/15/PWP/2014/30253.

³² Sprawozdanie z dnia 22 kwietnia 2014 r. nr ref. AWfi-0503/01/14-28/14.

³³ Pismo Komisji Europejskiej Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich z dnia 29 sierpnia 2014 r. FS/eb agri.ddg4.j.292014)2809395.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

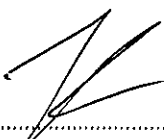
Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁴ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania ustaleń kontroli.

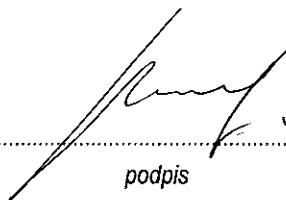
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 14 listopada 2014 r.

Kontroler:
Juliusz Rzeszotarski
Główny specjalista kp.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
Dyrektor
z upoważnienia Wicedyrektor
Grzegorz Brzostek

.....
podpis

³⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.